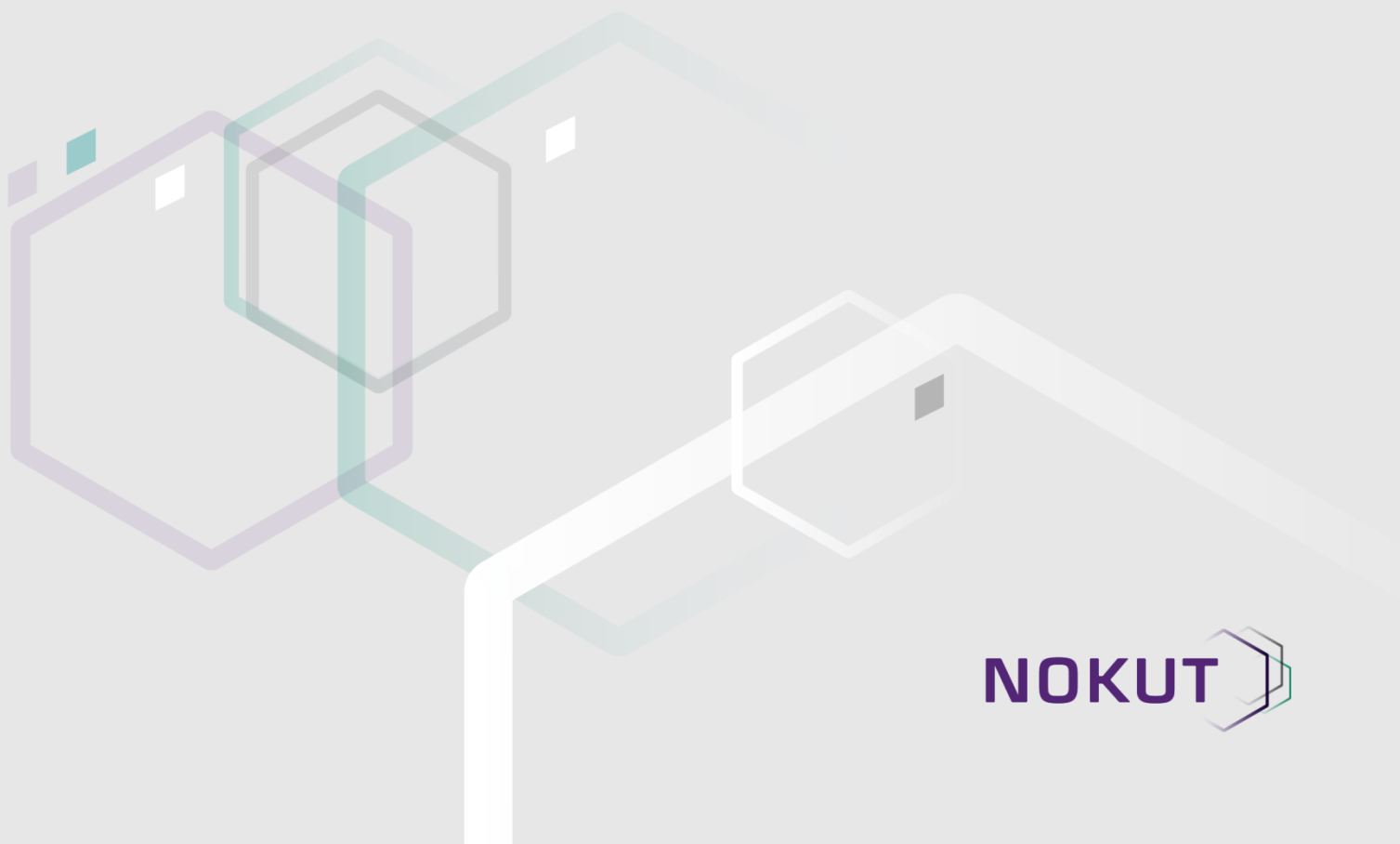

NOKUTs tilsynsrapporter

Master i forretningsjus og økonomi

Handelshøyskolen BI

Februar 2019

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud. Institusjonene som gir høyere utdanning har ulike fullmakter til å opprette nye studier. Dersom en institusjon ønsker å opprette et utdanningstilbud utenfor fullmaktsområdet sitt, må den søke NOKUT om dette.

Institusjon:	Handelshøyskolen BI
Studietilbudets navn:	Master i forretningsjus og økonomi
Grad/Studiepoeng	120 studiepoeng
Studieform	Stedbasert
Sakkyndige:	Hanne Søndergaard Birkmose, Thomas Laudal og Aleksander Martin Gjørseter
Dato for vedtak:	08.02.2019
NOKUTs saksnummer	18/06811

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om akkreditering av Master i forretningsjus og økonomi ved Handelshøyskolen BI. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra institusjonen. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

Mastergradsstudiet i forretningsjus og økonomi ved Handelshøyskolen BI tilfredsstillere NOKUTs krav til utdanningskvalitet og er akkreditert i vedtak av 8. februar 2019.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset.

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på våre nettsider www.nokut.no.

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjonen	1
2	Saksgangen	1
3	Faglig vurdering	2
3.1	Oppsummering	2
3.2	Forutsetninger for akkreditering (§ 3-1 (4) i studiekvalitetsforskriften og § 2-1 i studietilsynsforskriften).....	2
3.3	Krav til studietilbudet (§ 2-2 i studietilsynsforskriften)	5
3.4	Krav til fagmiljø (§ 3-2 i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og § 2-3 i studietilsynsforskriften)	15
4	Samlet konklusjon	20
5	Institusjonens kommentar	23
6	Tilleggsvurdering	27
6.1	Vurdering av søkerinstitusjonens kommentar	27
6.2	Samlet konklusjon	32
7	Vedtak	32
8	Dokumentasjon	32
9	Presentasjon av den sakkyndige komiteen	33

1 Informasjon om søkerinstitusjonen

Handelshøyskolen BI ble etablert i 1943 og er en selveiende stiftelse med formål om å drive undervisning og forskning. BI har hoved-campus i Oslo og mindre campus i Bergen, Trondheim og Stavanger. BI er en akkreditert vitenskapelig høyskole og tilbyr et doktorgradsprogram med spesialiseringer innen finans, samfunnsøkonomi, strategisk ledelse, ledelse og organisasjon, markedsføring og innovasjon og entreprenørskap. Som vitenskapelig høyskolen har BI derfor faglige fullmakter til å etablere mastergradsstudier innenfor disse fagområdene. Høyskolen tilbyr 18 ulike bachelorgradsstudier og 9 ulike mastergradsstudier, og tilbyr i tillegg til en rekke kurs og videreutdanninger. Handelshøyskolen BI søker nå NOKUT om akkreditering av en master i forretningsjus og økonomi da høyskolen ikke har et doktorgradsprogram som dekker hele fagområdet til det omsøkte studiet.

2 Saksgangen

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning*¹ (heretter kalt Studietilsynsforskriften) og *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning*, Kapittel 3² (heretter kalt Studiekvalitetsforskriften). For søknader som går videre, slik som den aktuelle søknaden denne rapporten dreier seg om, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i studietilsynsforskriften.

I sin faglige vurdering, skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i studietilsynsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

Dersom ett eller flere av kriteriene underkjennes av de sakkyndige, sendes den faglige vurderingen til søkerinstitusjonen som får tre uker til å kommentere denne. NOKUT avgjør deretter om institusjonens kommentarer skal sendes de sakkyndige for tilleggsvurdering. De sakkyndige får i slike tilfeller, to uker på å avgi tilleggsvurdering. NOKUTs tilsynsdirektør fatter deretter vedtak.

Om denne rapporten

Vi gjør oppmerksom på at NOKUTs tilsynsrapporter viser en kronologisk saksgang. Vår metode innebærer som beskrevet ovenfor en mulighet for at komiteen endrer sin konklusjon i løpet av vurderingsprosessen. Det er tilfelle i denne rapporten. Sluttkonklusjon finnes i del 7.

¹<http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20110127-0297.html>

²https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96#KAPITTEL_3

3 Faglig vurdering

Der det forekommer «vi» i dette kapitlet, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

3.1 Oppsummering

Handelshøyskolen BI har søkt om akkreditering av master i forretningsjus og økonomi. Søknaden bærer preg av å være godt gjennomarbeidet, og forarbeidet Handelshøyskolen BI har gjort i form av sitt Advisory Board gir den sakkyndige komiteen et godt utgangspunkt for å gjøre sin vurdering.

Komiteen bemerker seg som utgangspunkt at søknaden i det helhetlige er god. Det omsøkte studieprogrammet har både en relevant faglig profil og er knyttet til et stort og tverrfaglig fagmiljø med relevant faglig kompetanse og internasjonalt nettverk. Likevel mangler det dokumentert utdanningsfaglig kompetanse hos fagmiljøet, noe vi grundigere redegjør for nedenfor. Studiets sterkeste side er den klare faglige ledelsen og fagmiljøets bredde for det aktuelle masterprogrammet.

Av søknadens svakere sider vil komiteen først trekke frem manglene ved informasjonen til studentene som skal søke studiet. Særlig hva gjelder påkrevd kompetanse for å få innpass på studiet. Videre er det mangler og uklarheter når det kommer til den vedlagte studieplanen, særlig hva gjelder studentutveksling. Her ser komiteen også svakheter når det kommer til utvekslingen i seg selv. Komiteen ønsker også en tydeligere redegjørelse når det kommer til studietilbudets oppbygning, innhold, arbeidsomfang og vurderingsformer. Dette er alle punkter Handelshøyskolen BI må redegjøre ytterligere for.

Utover de punktene komiteen merker seg ovenfor som svake eller mangelfulle, er det omsøkte studiet et svært relevant masterprogram. Komiteen mener studiet vil være et aktuelt og arbeidslivsrelevant studie, som fyller et tomrom i samspillet mellom jus og økonomi på mastergradsnivå i Norge.

Vi anbefaler at studiet i sin nåværende form ikke akkrediteres, og at søker i sitt tilsvar redegjør for de påpekte svakheter og mangler.

3.2 Forutsetninger for akkreditering (§ 3-1 (4) i studiekvalitetsforskriften og § 2-1 i studietilsynsforskriften)

3.2.1 Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Vurdering

Krav til styringsordning, reglement, klagenemnd, læringsmiljøutvalg og kvalitetssikringssystem er ikke vurdert i denne omgang da institusjonen er en akkreditert vitenskapelig høyskole. I dette punktet er kun relevante krav i mastergradsforskriften, vitnemål og diploma supplement vurdert.

Komiteen mener høyskolens foreslåtte vitnemål og diploma supplement i vedleggene 9 og 10 er tilfredsstillende og at disse oppfyller kravene som settes i lov om universiteter og høyskoler.

Når det gjelder forutsetningene som studenter må oppfylle for å bli tatt opp som kandidater på masterprogrammet, har vi følgende vurdering:

Det generelle opptakskrav for masterstudiet vil være kandidater med en bachelor grad med minst 80 ECTS innenfor enten økonomiske fag eller juridiske fag, eller 80 ECTS samlet innenfor disse fagene. Det stilles også et generelt krav om B-snitt for opptak (søknadens s. 5). Videre stilles det spesifikke opptakskrav til at studenten skal ha enkelte økonomiske og forretningsjuridiske emner på bachelornivå. Kandidater som oppfyller de generelle opptakskrav, men ikke de spesifikke opptakskrav, skal «tilbys kurs innen henholdsvis økonomiske eller forretningsjuridiske emner» (søknadens s. 5-6).

Høyskolen redegjør i sin søknad for at bachelorprogrammer som vil kunne gi opptak til mastergraden er deres egen bachelor i Økonomi og forretningsjus, samt Universitetet i Sørøst-Norge sin likelydende grad. I tillegg til dette listes opp bachelorgradene i jus fra henholdsvis Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Høgskolen i Sørøst-Norge og Høgskolen i Innlandet. For komiteen fremstår dette som en ubalanse mellom jus og økonomi som ikke synes naturlig når man leser utgangspunktet og formålet med dette masterstudiet. I tillegg ser komiteen at studenter med en bachelorgrad i økonomiske fag utelates fra nevnte liste som finnes i vedlegg 18 til søknaden. Med bakgrunn i det generelle opptakskravet bør institusjonen vurdere listen i vedlegg 18, og på en tydeligere måte informere potensielle kandidater om hvilke studieløp som er egnet for opptak til studiet.

Når det gjelder tilbudene om kurs for studenter som ikke oppfyller de spesifikke opptakskravene, må det klargjøres:

- a) Er dette *obligatoriske* kurs for alle som kommer inn på studiet (for de som ikke oppfyller spesifikke opptakskrav), eller er dette et tilbud studentene *kan* ta imot hvis de selv mener de trenger det?
- b) Når må studentene ta disse kursene? Før man starter på dette masterprogrammet, eller holder det om man tar det i første del av masterstudiet?
- c) Vil beregningen av snitt «B» for å komme inn på dette studiet, også omfatte eventuelle kurs som de kandidater som ikke oppfyller de spesifikke opptakskrav tar?

Denne informasjonen må også være tydelig og tilgjengelig studentene som søker opptak til studiet.

Studiet oppfyller kravet om minst 30 ECTS i selvstendig arbeid, og omfanget av graden som helhet tilsvarer 120 ECTS.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Høyskolen må

- klargjøre om kursene nevnt under de spesifikke opptakskravet er obligatorisk eller et tilbud til de studentene som mangler et eller flere disse emnene, og gjøre dette tydelig for studentene
- redegjøre for når disse kursene skal tas og tydeliggjøre dette for studentene
- redegjøre for om disse kursene omfattes av kravet om karakteren B i snitt og tydeliggjøre dette for studentene

Høyskolen bør

- på en bedre måte informere potensielle kandidater om hvilke studieløp som er egnet for opptak til studiet, utover opplistingen som fremgår av vedlegg 18

3.2.2 Informasjon om studietilbudet

§ 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

Vurdering

Av merknaden til studietilsynsforskriften § 2-1 (2) spesifiseres det at man med «informasjon» mener «det som framgår av studieplanen og tilknyttet informasjon om studiet». Det er således klart at studieplanen skal gi den nødvendige og korrekte informasjon studenten trenger for å gjøre seg kjent med studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

Informasjon tilknyttet studiets innhold, oppbygging og progresjon er å finne i vedleggene 3, 4 og 12. Disse vedleggene informerer både om studiets innhold, oppbygning og progresjon på en tilfredsstillende måte. Søker redegjør også tilfredsstillende for hvordan emnene er plassert i studiets progresjon.

Komiteen bemerker allikevel at det ikke er god nok informasjon om internasjonal studentutveksling. Informasjonen om utveksling er kun gitt gjennom utdanningsplanens alternativ 3. Således er det ikke mulig å finne informasjon om studentutveksling i den ordinære studieplanen. Det er viktig at informasjon om studentutveksling er tilgjengelig for studentene som søker studier, og den må derfor tas inn i studieplanen (se nærmere om dette under punkt 3.3.8).

Konklusjon

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Høyskolen må

- synliggjøre muligheten for og informasjon om studentutveksling i studieplanen

3.3 Krav til studietilbudet (§ 2-2 i studietilsynsforskriften)

3.3.1 Læringsutbytte og studiets navn

§ 2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Studiets læringsutbyttebeskrivelse:

Kunnskap

Ved gjennomført studium/læringsprosess skal kandidatene:

- ha inngående kunnskap om juridisk metode
- ha avansert kunnskap innen sentrale forretningsjuridiske fag som selskapsrett, skatterett, avgiftsrett, regnskapsrett, obligasjonsrett og børs- og verdipapirrett
- ha avansert kunnskap om mikroøkonomiske teorier om hvordan regler påvirker adferd, og dermed markeder
- ha kunnskap om økonomiske teorier og modeller for organisering og finansiering av virksomheter (finansteori)
- ha avansert kunnskap om norske regnskapsregler og IFRS (International Financial Reporting Standards) og kjenne prinsipper og metoder for analyser av regnskapsinformasjon
- ha kunnskap om internasjonale handelsorganisasjoner, og den finansielle og politiske risiko som foreligger ved internasjonal handel
- kjenne FNs bærekraftsmål og hva de betyr/bør bety for internasjonal handel
- ha avansert kunnskap om forhandlingsstrategier, herunder hvordan mikroøkonomi, adferdsøkonomi og spillteori kan bidra til å identifisere partenes underliggende verdier, eliminere ineffektive kontraktsforslag, og belyse hvilken kontrakt partene vil/bør velge
- kjenne grunnleggende kontraktsteori og teknikker for utforming av «selvoppfyllende kontrakter»
- ha innsikt i hvordan algoritmer og kunstig intelligens kan bidra ved utforming av kontrakter
- ha kunnskap om bedrifters samfunnsansvar (CSR)
- kjenne teorier for verdsettelse av virksomhet

Ferdighetsmål

Ved gjennomført studium/læringsprosess skal kandidatene evne å:

- a. Faglige ferdigheter:
 - identifisere rettslige problemstillinger og foreta selvstendige drøftelser ut fra juridisk metode (anvende rettsregler)
 - skille mellom tolkning av skrevne rettskilder (autoritative tekster), vurderinger som kan få avgjørende betydning for regelens innhold (*de lege lata*), og vurderinger av hvordan regelen burde ha vært (*de lege ferenda*)
 - se de økonomiske og juridiske analysene i sammenheng. Det medfører blant annet at de økonomiske analysene skal ta høyde for de rettslige begrensningene, og de rettslige analysene skal ta utgangspunkt i handlingsalternativer som er aktuelle ut fra økonomiske og kommersielle vurderinger
 - vurdere egnet finansieringsform for virksomheten ut fra en samlet vurdering der også de rettslige virkninger inngår
 - gjennomføre økonomiske effektivitets-/lønnsomhets- og risikoanalyser av prosjekter og virksomheter
 - gjennomføre analyser av lønnsomhet, likviditet og soliditet med grunnlag i virksomheters finansregnskaper

- b. På bakgrunn av de faglige ferdigheter skal kandidatene evne å:
- bidra med kompetanse i arbeidsprosesser/prosjekter som krever både forretningsjuridisk og økonomisk kompetanse, som for eksempel omorganisering av virksomhet, kjøp og salg av virksomhet, kontraktsforhandlinger, gjennomføring av utbyggings-, innovasjons- eller it-prosjekter mv.
 - ha oversikt over de ulike oppgaver, og samvirke mellom dem, ved gjennomføring av arbeidsprosesser/prosjekter som krever både forretningsjuridisk og økonomisk kompetanse, som for eksempel omorganisering av virksomhet, kjøp og salg av virksomhet, kontraktsforhandlinger, gjennomføring av utbyggings-, innovasjons- eller it-prosjekter mv.
 - koordinere, og kontrollere gjennomføring av, arbeidsprosesser/prosjekter som krever både forretningsjuridisk og økonomisk kompetanse, som for eksempel omorganisering av virksomhet, kjøp og salg av virksomhet, kontraktsforhandlinger, gjennomføring av utbyggings-, innovasjons- eller it-prosjekter mv.

Generell kompetanse

Ved gjennomført studium skal kandidatene:

- fremstille sine analyser og vurderinger på en enkel og presis måte, både skriftlig og muntlig
- ha en effektiv og presis dialog om rettslige og økonomiske spørsmål med virksomhetens øvrige fagpersoner og ledelse, eksterne rådgivere og offentlige myndigheter
- identifisere de rettslige problemstillingene som krever en grundigere utredning internt eller eksternt
- ha utviklet en sunn holdning til egen kompetanse, og evne til å se behovet for å innhente spesialkompetanse der det er nødvendig
- forstå at juridiske og økonomiske analyser er av avgjørende betydning for å utvikle et samfunn
- være bevisst på at handlingsalternativer som er innenfor lovgivningen, kan være etisk tvilsomme eller uetiske/umoralske
- ta beslutninger eller gi råd basert på en samlet vurdering der blant annet rettslige og økonomiske analyser og sunn fornuft inngår
- ha utviklet evnen til selvstendig og kritiske tenkning, og til å strukturere og formulere rettspolitiske resonnementer

Vurdering

Det må foreligge en læringsutbyttebeskrivelse. Læringsutbytte skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning. Det følger av merknaden til studietilsynsforordningen § 2-2 (1), at alle kandidater som har fullført den samme utdanningen, skal som et minimum ha oppnådd det samme læringsutbyttet.

Vi forstår det slik at læringsutbyttebeskrivelsen som er angitt gjelder for den ferdige kandidat, og at den tar utgangspunkt i gjennomført første år (som er obligatorisk for alle) og den felles videreutvikling studentene får etter gjennomført fordypning/utveksling og masteroppgave, slik at alle kandidater vil etter endt studium ha oppnådd det samme overordnede læringsutbyttet. BI har utarbeidet særlige læringsutbytter knyttet til de ulike fordypningene studentene kan velge mellom (fordypning 1, fordypning 2 eller utveksling) og masteroppgave, og vi finner at disse er dekket av det overordnede læringsutbyttet. Vi mener at det overordnede læringsutbyttet er dekkende og på riktig nivå i forhold til det vi kan forvente ved en master i forretningsjus og økonomi.

Komiteen mener beskrivelsen av læringsutbytte for programmet er tilfredsstillende beskrevet i søknadens vedlegg 13.

Når det gjelder navnet, bemerker komiteen, at BI tilbyr en bachelorgrad i økonomi og forretningsjus, mens institusjonen har valgt å bytte om på fagfeltene i mastergraden. Søker fremhever at studiet er tverrfaglig og at de to fagområdene er likestilt. Komiteen forstår begrunnelsen for at navnet Master i Forretningsjus og økonomi er valgt da BI ønsker å signalisere at det er forretningsjusen som gir studiet særpreget. Komiteen anser studiets norske navn som tilfredsstillende.

Likeså mener komiteen at studiets navn på engelsk (Master in Law and Business) er dekkende for studiets innhold utad til eventuelle engelskspråklige arbeidsgivere og studenter. Studiets engelske navn er tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.3.2 Studietilbudets faglig oppdatering og relevans

§ 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Vurdering

Komiteen mener høyskolens redegjørelse hva gjelder studietilbudets faglige oppdatering og relevans overfor arbeidslivet er tilfredsstillende. Høyskolen trekker relevante og meningsfulle linjer til internasjonalt sammenlignbare studier og institusjoner når det kommer til rekrutteringsgrunnlaget og den erfarte etterspørselen etter studiet.

Komiteen vil også berømme høyskolen for å ha gjort et grundig forarbeid for å se hvordan studiet best kan være både faglig oppdatert og relevant for arbeidslivet, gjennom sitt Advisory Board. Vi vil likevel kommentere at det i Advisory Board ikke var deltakere fra relevante aktører innen akademia.

I sin søknad skriver BI at studiet er utviklet med tanke på arbeidslivets behov, men at studiet også er relevant for videre studier. Når komiteen ser på innholdet i studiet er vi enige i at studiet er relevant for en ph.d., men søker burde ha foretatt en tydeligere undersøkelse og gitt en redegjørelse for dette i søknaden. BI skriver i søknaden at kandidatene også «kan [...] være aktuelle for videre studier (ph.d.)», men skriver samtidig at det er uklart om kandidatene tilfredsstillende opptak til ph.d. ved høyskolens eget program (dette vil være avhengig av blant annet valg av tema for masteroppgaven). Det er heller ikke klart om studiet vil kunne gi opptak til andre ph.d programmer hos de institusjoner høyskolen selv nevner i søknaden, herunder Universitet i Oslo og de øvrige juridiske fakultetene.

Konklusjon

Ja, studiet har en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Høyskolen bør

- tydeliggjøre hvordan studiet kan gi adgang til videre studier

3.3.3 Studietilbudets arbeidsomfang

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

Vurdering

Emner som gir 6 ECTS er ført opp med 150-180 timers samlet arbeidsomfang («workload») og emner som gir 12 ECTS er ført opp med 300-360 timers samlet arbeidsomfang, som samlet gir 1500-1800 timer per år. Det er likevel vanskelig å vurdere det faktiske arbeidsomfang for hvert emne, da omfanget av pensum ofte ikke er angitt. I emner med samme antall ECTS varierer pensum fra 600 sider i «Project Management» til fire lærebøker pluss artikler som pensum i «Legal Method and law and economics». Som supplement til oppgitt bøker og artikler, er det ofte også angitt at ytterligere litteratur (artikler) vil bli opplyst før undervisningen ved emnet starter. Eksamensformen varierer også fra å kun kreve oppmøte og innlevering av et term paper («Leadership in organisations»), til både skoleeksamen, hjemmeeksamen og term paper («Governance, risk and compliance»). I vedlegg 19 er det satt at samme antall timer til eksamensforberedelser i disse to emnene. Vurderingen av arbeidsomfanget knyttet til eksamen blir også vanskelig når ulike emner synes å bruke ulike beskrivelser for den samme aktiviteten. Det er for eksempel uklart om '2 timers school exam' dekker over det samme som en '2 timers eksamen' og om 'gruppe case write-up' er det samme som 'mid-term paper (groups)'. I tillegg mangler enkelte emner en beskrivelse av eksamensomfanget.

Høyskolen bør etterstrebe at emner med samme antall ECTS har tilsvarende store arbeidsomfang. Det er det samlede arbeidsomfanget som avgjør om det kan være forskjeller mellom pensum og eksamensarbeid for emner med samme antall ECTS. I emnebeskrivelsene vedlagt søknaden, bør søker tydeligere beskrive hvordan arbeidsmengden fordeler seg mellom selvstudium (pensum) og eksamensarbeidet, slik at det samlede arbeidsomfanget kan vurderes. Tilsvarende bør høyskolen bruke samme betegnelse for samme eksamensform i de emnene dette gjelder.

Høyskolen bør etterstrebe at emner med samme antall ECTS har tilsvarende størrelse på pensum. I tillegg bør høyskolen sørge for at emner med samme antall ECTS har et tilsvarende omfang av karaktergivende oppgaver (skriftlig eksamen, hjemme-eksamen, presentasjoner m.m.).

Konklusjon

Nei, kravet til studietilbudets arbeidsomfang er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Høyskolen må

- redegjøre for og tydeliggjør hva som er pensum og eksamensomfang i de ulike emnene slik at arbeidsomfanget kan vurderes

Høyskolen bør

- gjøre en grundigere vurdering av arbeidsfordelingen i de ulike emnene
- etterstrebe at emner med samme antall ECTS har tilsvarende store arbeidsomfang
- bruke sammen begreper på tilsynelatende like vurderings- og eksamensformer, slik at det er klart for studentene hva disse innebærer

3.3.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur

§ 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Vurdering

I søknaden legges det vekt på at studietilbudet «er et tverrfaglig studium som tar utgangspunkt i de to fagområdene og ser de i sammenheng» (læringsutbyttebeskrivelsen (s. 10)), og dette avspeiles tydelig i de emnene som inngår i studietilbudet. Komiteen mener at det er bra at et slikt studietilbud etableres i Norge da det fyller et tverrfaglig område der kandidatene får en kompetanse som samfunnet vil ha nytte av.

Vi ser noen utfordringer knyttet til innholdet siden studentene som starter på studiet vil ha ulik startkompetanse. Studietilbudet skal gi rom for både studenter med jus-bakgrunn og studenter med økonomi-bakgrunn, og høyskolen skal lage et relevant studietilbud for alle uansett bakgrunn. Dette vil ha følger for både innholdet og oppbyggingen av studietilbudet. Det virker uheldig om søker krever at studentene må ta emner i tema de på forhånd har kompetanse i. Et eksempel er det obligatoriske emnet i første semester av programmet; «Legal Method and law and economics». Her må man anta at studenter med jus-bakgrunn kan mye om «Grunnleggende juridisk metode» (tittelen på en av pensumbøkene) og at studenter med økonomi-bakgrunn kan mye av det som står i pensumboken «Innføring i samfunnsøkonomi». Da det nettopp er samspillet mellom de to fagområdene som kjennetegner studietilbudet, bør søker i beskrivelsen av emnets innhold (her og generelt i de enkelte emnebeskrivelsene) ha fokus på hvordan de to fagområdene beriker hverandre, og hvordan dette fokuset skiller studieprogrammet fra andre studieprogrammer i henholdsvis jus og økonomi.

Et valg BI står overfor er om man skal tilby elementær økonomi-innføring og elementær innføring i rettskildelære for studentene med motsatt faglig bakgrunn som en del av kurset eller ved å la disse emnene inngå som en del av de kursene som tilbys studenter som ikke oppfyller de «spesifikke opptakskravene». Valget vil avhenge av om de «spesifikke opptakskravene» skal være oppfylt før studenten blir tatt opp til masterprogrammet (se merknader til punkt 3.2.1 ovenfor). Såfremt dette er tilfellet vil det i større grad være en felles forståelse blant studentene som innholdet i kursene kan bygge videre på.

Vurderingen av innholdet i enkelte emnene vanskelig da beskrivelsen av pensum ikke er tydelig (se også 3.3.3).

Når det gjelder den faglige vektleggingen ellers, vil de sakkyndige nevne noen forhold søker bør vurdere:

- a) Masterprogrammet motiveres i søknaden med referanser til «internasjonal håndtering av regelverk og rammevilkår» (s. 7), «innsikt i internasjonal handel» (s. 8) og «internasjonaliseringen av samfunns- og næringsliv» (s. 10). Det står også mye i søknaden om EØS-rett og overnasjonale regler (for eksempel s. 22). På bakgrunn av ambisjonene søker gir uttrykk for, men også potensialet som ligger i å koble økonomi og jus sammen på denne måten, vil det være naturlig med en innføring i både institusjonelle prosesser i EU/EØS og i EU/EØS-rettens status og de viktigste presedenser. Ut ifra søknaden og emnebeskrivelsene ser dette ut til å dekkes i to emner:

- «Legal Method and law and economics» emnet har en lærebok om EØS-rett som ett av fire-fem temaer, bl.a. grunnleggende juridisk metode, innføring i samfunnsøkonomi og rettsøkonomi. Det kan synes vanskelig å klare å dekke EU/EØS-tematikk tilstrekkelig i et såpass bredt emne med kun 6 ECTS.
- Ellers dekkes EU-tematikk bare opp som et undertema i «Mergers and acquisitions» som er et spesialiserings-emne i tredje semester.

Emnebeskrivelsene tyder på at EU/EØS-tematikk ikke er viet tilstrekkelig plass og tid, gitt motivasjonene for masterprogrammet i søknadsteksten. Dekningen av EU/EØS-tematikk virker også være såpass begrenset i emnet «Legal Method and law and economics» at læringsutbyttet ikke kan oppfylles.

- b) I søknadsteksten nevnes det at både jus og økonomi er påvirket av teknologisk utvikling. Relevant teknologi som cryptocurrencies og blockchain er omtalt i emnet «International Corporate Finance» og «digitalization in accounting» er omtalt i kurset «Accounting and direct and indirect tax». Men ellers er ikke innovasjon/teknologi/ ICT nevnt i andre emner. Særlig kan dette være relevant i emnene «Financial and political risk in International trade» og «Governance, Risk, Compliance». Her inngår tematikker som valutamarkeder, risiko, «grønn økonomi» og «hvordan møte bærekraftsutfordringer». I disse emnene vil det være naturlig å signalisere at teknologisk utvikling/innovasjoner spiller en viktig rolle.
- c) I emnet «Contract negotiations» bør det fremgå tydeligere
- om man vektlegger B2B eller B2C kontrakter
 - at kontrakter kan dekke kjøp/salg-avtaler i leverandørkjeder (vektlagt nå), men også partnerskapsavtaler, lisensieringsavtaler og interne avtaler i store selskaper som franchiseavtaler og internprisingsavtaler. Betydningen av de siste to typer avtaler vokser i takt med internasjonaliseringen og med utviklingen av produkter og tjenester som bygger på lengre og mer komplekse leverandørkjeder.

Det skrives i søknaden at masteroppgaven enten må være av juridisk karakter eller kombinere juridiske og økonomiske emner (søknadens s. 14). En naturlig tolkning av dette er at man ikke åpner for masteroppgaver som har en klar hovedvekt på økonomiske fag. Samtidig likestiller søker de to fagområdene i læringsutbyttebeskrivelsen (s. 10) og fremhever at masterprogrammet «er et tverrfaglig studium som tar utgangspunkt i de to fagområdene og ser de i sammenheng». Samme begrunnelse brukes også for valg av studietilbudets navn «Siden de to fagområdene er likestilt på studiet... ». Det synes merkelig at tverrfaglig sammenheng skal kunne ivaretas med en masteroppgave av juridisk karakter, men ikke med en av økonomisk karakter. Det virker logisk å heller vektlegge at masteroppgaver på dette studiet bør ha innslag av begge fagfelt i seg.

Høgskolen har allerede en rekke studietilbud innenfor beslektede områder, hvor kravene til infrastrukturen tilsvarer de krav, som Komiteen vurderer er nødvendige for at kunne tilby en master i forretningsjus og økonomi. I søknaden beskriver infrastrukturen i forhold til undervisningsrom og arbeidsrom for studentene, som for eksempel grupperom og lesesalsplasser. Videre beskrives bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, samt IKT-ressurser. Ut ifra beskrivelsen av eksisterende infrastruktur, finner komiteen at institusjonen har en tilstrekkelig tilgang på infrastruktur for at kunne understøtte studentenes læring. Da søker allerede har et studietilbud innenfor

forretningsjus og økonomi på bachelornivå, anser komiteens at særlige ressurser som for eksempel tilgang til bøker og tidsskrifter på biblioteket, allerede er tilstede.

Konklusjon

Nei, kravet til studietilbudets innhold og oppbygging er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Høyskolen må

- redegjøre for hvordan man håndterer at studentene vil ha ulike startkompetanse innen samfunnsøkonomi og rettskildelære på emnet «Legal Method and law and economics», så sant de spesifikke opptakskrav ikke er oppfylt når studentene starter
- vurdere å gi mer plass og tid til EU/EØS tematikk

Høyskolen bør

- fremheve samspillet mellom samfunnsøkonomi og rettskildelære i emnet «Legal Method and law and economics» dersom alle studentene skal ha oppfylt de spesifikke opptakskravene før studiestart
- vurdere krav om tverrfaglighet i alle masteroppgaven slik at emnet ikke framstår som et juridisk emne med økonomi
- vurdere å gi mer plass og tid til teknologi og innovasjoner i emner som dekker international trade og international governance
- vurdere å vektlegge mer partnerskapsavtaler, og interne avtaler i multinasjonale selskaper og betydningen av disse i ulike markeder og industrisektorer

3.3.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Vurdering

På generelt grunnlag finner komiteen det positivt at det brukes forskjellige undervisnings- og læringsformer. Disse bidrar på fin måte til at understøtte de forskjellige elementene som inngår i læringsutbyttebeskrivelsen, både på emne nivå og for studietilbudet. Valget av undervisnings- og læringsformer er derfor egnet til at sikre at studentene oppnår læringsutbyttet.

På generelt grunnlag finner komiteen det tilsvarende positivt at det brukes forskjellige vurderingsformer. På denne måten kan hele bredden i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanser som inngår i læringsutbyttet for utdannelsen, vurderes. Komiteen finner det likevel uheldig at det tilsynelatende brukes forskjellige begreper til å beskrive de samme vurderings-/eksamensformer (se også 3.3.3).

Komiteen bemerker at institusjonen i emnet «Leadership in organisations» har lagt opp til at 30 % av vurderingsgrunnlaget i faget gjøres basert på «class participation, individual». Komiteen er av den oppfatning at deltakelse alene, ikke burde være en del av vurderingsgrunnlaget i et fag på mastergradsnivå uten særskilt redegjørelse. Komiteen ber derfor institusjonen gi en redegjørelse for bakgrunnen for vurderingsgrunnlaget i nevnte emnet, eller treffe annet tiltak som imøtekommer

komiteens merknad. Særlig må institusjonen gjøre rede for hvordan deltakelse kan bidra til å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet.

Innleveringen av caseoppgaver/praktikumsoppgaver som nevnt i søknaden for emnene «Legal method and law and economics», «Accounting and direct and indirect tax» og «Contracts, negotiations and management of contracts», bør vurderes og gjøres obligatorisk. Dette må klart ses i sammenheng med institusjonenes mål om at «[s]tudentene **må** få skrivetrening». Dersom innleveringsoppgavene skal være en del av utviklingen av studentene, bør det videre gis en form for kvalitativ tilbakemelding og ikke kun en retting av oppgaven, slik institusjonen gir inntrykk av at er planen. Institusjonen bør tydeligere beskrive hva de legger i at caseoppgavene «rettes», jf. søknaden.

Videre følger det av forskriften § 2-2 (5) at institusjonen «skal legge til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen». De fleste emnebeskrivelser nevner også at studentene forutsettes å bidra med presentasjoner og å delta aktivt i diskusjoner. Ett unntak her er emnet «Leadership in organisations». Her kreves det fra studentene at de deltar (men dette vektet i karaktersettingen, så det kan ikke være et absolutt krav). Komiteen vil ikke legge føringer på hvordan institusjonen ønsker å tilrettelegge for at studentene får muligheten til å få en aktiv rolle i undervisnings- og lærings situasjonen. Institusjonen bør likevel gå igjennom de ulike emnene slik at det legges til rette for å aktivisere studentene i undervisnings- og lærings situasjonen i de emnene som i liten grad ivaretar dette.

Konklusjon

Nei, studiets undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er ikke egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Høyskolen må

- vurdere bruken av «class participation, individual» som en del vurderingsgrunnlaget i emnet «Leadership in organisations» og redegjøre for hvordan denne delen bidrar til emnets læringsutbytte

Høyskolen bør

- gjøre caseoppgavene i de overnevnte tre emnene obligatoriske for å sikre at studentene får den nødvendige skrivetreningen i juridisk metode
- redegjøre for hva som menes med retting ved innleveringen av caseoppgavene
- bruke sammen begreper på tilsynelatende like vurderings- og eksamensformer, slik at det er klart for studentene hva disse innebære
- gå igjennom emnebeskrivelsene og sikre at studenter forutsettes å være aktivt deltakere da det er noen emner som i liten grad ivaretar dette

3.3.6 Kobling til forsknings- og utviklingsarbeid

§ 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Vurdering

Emnebeskrivelsene for dette masterprogrammet viser at mange emner trekker inn relevante forskningsartikler/lærebøker som en eller flere av de emneansvarlige står bak. Dette tyder på at de emneansvarlige er faglig kvalifiserte, og at emnet omfatter temaer som kobler seg til faglig utviklingsarbeid/forskning som emneansvarlige er engasjert i. Studieprogrammets kobling til faglig utviklingsarbeid/forskning understøttes i tillegg av fagmiljøets dokumenterte engasjement i relevante fagområder. Institusjonen bør likevel gå igjennom emnebeskrivelsene og sikre at alle mener benytter forskningspublikasjoner der det er relevant.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Høyskolen bør

- gå igjennom emnebeskrivelsene og sikre at alle emner benytter forskningspublikasjoner der dette er relevant

3.3.7 Studietilbudets ordninger for internasjonalisering

§ 2-2 (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Under kapittelet «ordninger for internasjonalisering» redegjør høyskolen for hvordan institusjonen vil sørge for ordninger knyttet til internasjonalisering. Høyskolen er selv tydelig på at studiet, basert på dets egenart, for alle praktiske formål vil ha en stor tyngde av norsk litteratur, særlig hva gjelder den juridiske delen av studiet.

Komiteen bemerker også at enkelte av emnene innen jus vil ha sterke bånd til internasjonal rett, EU-rett og andre lands rettssystemer – der dette naturlig kan trekkes inn. Dette mener komiteen tilfredsstillende kravet til internasjonalisering på en god måte. Emner dette vil være særlig relevant i, er av søker nevnt bl.a. kapitalmarkedsfinansiering, kontrakter, forhandlinger og kontraktledelse, samt arbeidsrett, regnskap, skatt og avgift og finansiell og politisk risiko ved internasjonal handel.

Det er klart at høyskolen har tydelige mål med sin internasjonalisering, og at det kan vises til konkrete områder hvor dette fokuset er særlig sterkt. Det vil likevel være en fordel om institusjonen utarbeider mer konkrete mål for internasjonaliseringen av studiet over tid. Dette viser institusjonen tegn til når det redegjøres for bruken av f.eks. gjesteforelesere i fremtiden. Det kan være en fordel å poengtere at når to av emnene i sin helhet gjennomføres på engelsk, med engelsk som eksamensspråk, så gjøres dette som et bevisst valg av nettopp hensyn til internasjonalisering. Dette kan f.eks. gjøres gjennom at man oppstiller et krav om at alle studenter skal avlegge to eksamener på engelsk.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Høyskolen bør

- konkretisere hva målet med internasjonaliseringen av studiet er
- vurdere om det skal stilles særlige krav til studentene knyttet til internasjonalisering

3.3.8 Studietilbudets ordninger for internasjonal studentutveksling

§ 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Vurdering

Søker viser i søknaden til at de har avtaler med relevante partnerinstitusjoner. Komiteen bemerker likevel at det ikke fremgår av de utvekslingsavtalene som er vedlagt søknaden (vedlegg 14), at studentene har mulighet til å ta juridiske fag i internasjonal studentutveksling. De vedlagte avtalene omfatter 'business and administration' (Bologna), Business Administration & Economics' (Strasbourg), etc. Dette er av vesentlig betydning siden institusjonen i søknaden stiller et krav til at tredje semester «under enhver omstendighet» må bestå av fordypning i både forretningsjuridiske- og økonomiske fag, også under utvekslingen. Dette kan ikke komiteen se at sikres gjennom de vedlagte avtalene om studentutveksling.

Det er heller ikke umiddelbart klart beskrevet at utvekslingsavtalene sikrer at studentene har mulighet til å ta et tilstrekkelig antall emner (antall studiepoeng). Dermed kan studentene risikere å tape studieprogresjon. De vedlagte utvekslingsavtalene omfatter også utveksling av studenter på andre av institusjonens studietilbud. Søker bør tydeliggjøre for studentene at utvekslingsavtalene sikrer at et tilstrekkelig antall ECTS kan tas ved utveksling.

Konklusjon

Nei, studiet har ikke ordninger for internasjonal studentutveksling relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Høyskolen må

- vise til bekreftede muligheter for studentutveksling for både økonomiske og juridiske fagretninger i utlandet
- redegjøre for hvordan juridiske fag er, eller vil bli, inkludert i utvekslingen i de avtalene som allerede er på plass, eller vise til andre avtaler som inkluderer juridiske fag

Høyskolen bør

- tydeliggjøre at utvekslingsavtalene sikrer studentene tilstrekkelig ECTS

3.3.9 Praksisavtaler

§ 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

Vurdering

Ikke relevant.

3.4 *Krav til fagmiljø (§ 3-2 i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og § 2-3 i studietilsynsforskriften)*

3.4.1 Avgrensning og bredde

§ 3-2 (1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Vurdering

Komiteen bemerker seg at studiet har en klar avgrensning av hva graden vil gi kunnskap i, og hva den inneholder. Komiteen mener likevel at høyskolen med fordel kan tydeliggjøre den kursovergrepene tematikk, så det ikke fremstår som uklart hvor avgrensingen for studietilbudet går.

Komiteen bemerker at det omsøkte studiet tar sikte på et forretningsjuridisk perspektiv, klart avgrenset til business, med de emner som er foreslått under dette. En utvidelse av fordypningsmulighetene til å inkludere andre områder må dermed være avgrenset til emner som er relevante for det forretningsjuridiske og som er dekket av det overordnede læringsutbyttet for masterstudiet.

Høyskolen bør vurdere hvordan de skal håndtere eventuelle nye fordypninger innenfor de rammer som det omsøkte mastergradsstudiet har, slik at disse avgrenses mot andre rettsvitenskapelige områder som ikke kan karakteriseres som forretningsjuridiske fag.

Likevel er det klart at det omsøkte studiet har en klar definisjon, avgrensning og faglig bredde. Komiteen mener derfor at høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, mastergradsstudiet er definert og avgrenset, og har tilstrekkelig faglig bredde.

Høyskolen bør

- vurdere hvordan de skal håndteres eventuelle nye fordypninger innenfor de rammer som det omsøkte mastergradsstudiet har, slik at disse avgrenses mot andre rettsvitenskapelige områder som ikke kan karakteriseres som forretningsjuridiske fag

3.4.2 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Vurdering

Undervisningspersonellet som ført opp som ansvarlige for emnene i dette masterprogrammet holder et høyt faglig nivå når det gjelder forskning og relevante faglige publikasjoner. Det synes likevel å være vanskelig å vurdere i hvilken grad fagmiljøet her har tilstrekkelig kapasitet uten å vite noe om antallet studenter man ønsker skal gå på dette studieprogrammet. Det må indikeres et antall studenter man ser for seg skal aksepteres i dette programmet. Antallet studenter man forventer vil også være en viktig opplysning for studentene da dette indikerer hva slags kontakt man kan få med undervisningspersonellet og hva slags miljø man vil utvikle under studiet.

Det forventede antallet studenter på mastergradstudiet er ikke angitt i søknaden, men det beskrives at dette vil bli styrt av etterspørsel. En begrunnet forventning til antall studenter, eller en grense for maksimalt antall studenter som tas opp hvert semester er en forutsetning for å kunne vurdere om fagmiljøets størrelse tilsvarer den arbeidsmengden som knytter seg til antallet studenter. Institusjonen må derfor redegjøre for forventet antall studenter på mastergradstudiet og sette dette opp mot de fagressursene som er tilgjengelig. Institusjonen må selv definere på hvilket grunnlag de vil basere dette tallet.

Komiteen finner at sammensetningen av fagmiljøet dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet. Derimot mener komiteen at det ikke er mulig å vurdere om fagmiljøet er kompetansemessig stabilt basert på dets størrelse.

Konklusjon

Nei, fagmiljøets størrelse er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen.

Høyskolen må

- redegjøre for forventede antallet studenter og hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antallet studenter

3.4.3 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Vurdering

Institusjonen må sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, herunder UH-pedagogikk og didaktikk. Dette inkluderer også kompetanse til at utnytte digital teknologi for at fremme læring. Det siste er relevant for stort sett alle emner, da det i emnebeskrivelsene er angitt at det benyttes 'webinars', 'Facebook discussions' og/eller 'discussions on digital platforms'. De fleste i fagmiljøet dokumenterer at de har «relevant utdanningsfaglig kompetanse» ved kun å vise til sin undervisningserfaring og/eller emneansvar. Høyskolen skriver i søknaden at de tilbyr et basiskurs i pedagogikk, men komiteen kan ikke se at noen i fagmiljøet har deltatt på dette. Det fremheves også at BIs LearningLab tilbyr tjenester innenfor blant annet bruk av ny teknologi og undervisningsformer, men komiteen kan ikke se at noen i fagmiljøet har benyttet seg av dette.

Institusjonen har fokus på 'learning excellence' på et overordnet, strategisk nivå, som blant annet er beskrevet i BIs strategi (vedlegg 20), og har etablerte et LearningLab som støtter fagmiljøenes arbeid med utviklingen av utdanningsfaglige kompetanse. Det er likevel ikke klart hvordan den utdanningsfaglige infrastrukturen er omsatt til utdanningsfaglige kompetanse hos undervisere og emneansvarlige.

Realkompetanse kan også bidra til fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, men da må institusjonen også legge til rette for at fagmiljøet holder sin kompetanse oppdatert og utvikler denne.

Konklusjon

Nei, fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har ikke dokumentert tilstrekkelig relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Høyskolen må

- dokumentere at fagmiljøet i masterprogrammet har en eller annen form for utdanningsfaglig kompetanse i form av kurs i pedagogikk/didaktikk, eventuelt veiledningskompetanse

3.4.4 Faglig ledelse

§ 2-3 (3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Vurdering

Institusjonen har en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar både for kvalitetssikringen og utviklingen av studiet. Det fremgår av søknaden at det overordnede akademiske ansvaret for mastergraden tilligger Dean MSc, som er ansatt på åremålsbasis. Dette vil sikre en god overordnet faglig ledelse for graden.

Det operative faglige og pedagogiske ansvaret i graden er vanligvis tillagt en Associate Dean. Institusjonen har valgt å ha to Associate Deans til det tverrfaglige mastergradsstudiet i forretningsjus og økonomi, med ansvaret for henholdsvis den juridiske og økonomiske delen av studiet. De to Associate Deans vil til enhver tid ha bakgrunn fra det aktuelle programmets fagområde. Komiteen ser også dette som hensiktsmessig, og anser således den faglige ledelsen som tydelig og med et definert ansvar.

Hva gjelder kvalitetssikring og -utvikling, viser institusjonen til at det vil gjennomføres to årlige prosesser, utover Associate Deans kontinuerlige oppfølgingen av studiet. Associate Dean vil hvert år levere en oppdatert kandidatprofil og studieplan til Undervisningsutvalget, som ledes av Dean MSc. Associate Deans kan ikke godkjenne emnebeskrivelser for sine program før en slik godkjenning foreligger.

Den andre årlige prosessen består av en Associate Dean-rapport som hver av de to Associate Deans avleverer til Dean MSc. Rapporten skal gi et bilde av kvaliteten og status på programmet. Den blir videre presentert og diskutert i Utdanningsutvalget, før aksjonspunkter blir nedsatt.

Komiteen anser den faglige ledelsen, samt dens ansvarsfordeling knyttet til kvalitetssikring og -utvikling av studiet som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, studietilbudet har en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

3.4.5 Tilsatte i hovedstillinger

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse ansatte med førstestillingskompetanse.
- c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.

Vurdering

Det er i søknaden redegjort for ansatte i hovedstilling. Fordelingen av de tilsatte i hovedstilling fremkommer av søknadens vedlegg 2. I tabell 1 (vedlegg 2) har søker oppgitt alle ansatte som skal bidra med mer enn 0,1 årsverk i det planlagte studiet. Alle disse er i hovedstilling ved institusjonen og alle har førstestillingskompetanse. Fagmiljøet tilknyttet masterstudiet dekker alle de fag og emner som inngår. Komiteen bemerker at institusjonen selv skiller ut de i fagmiljøet som bidrar med mindre enn 0,1 årsverk. Dette mener vi er et positivt trekk ved søknaden, da det på en meget oversiktlig måte gir et overblikk over den samlede gruppen av ansatte som bidrar til studietilbudet, men søker bør tydeliggjøre hvordan fagmiljøet med mindre enn 0,1 årsverk avsatt skal bidra til studiet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet oppfyller de kvantitative kravene.

Høyskolen bør

- tydeliggjøre hvordan fagmiljøet med mindre enn 0,1 årsverk avsatt til studiet skal bidra

3.4.6 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Vurdering

I søknadens vedlegg 7 viser høyskolen til fagmiljøets publikasjoner 5 år tilbake, samt relevante konferanser fagmiljøet har deltatt på. Det er hevet over enhver tvil at fagmiljøet tilfredsstiller kravet om forskning og faglig utviklingsarbeid, med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå. Dette gjelder får både det juridiske og det økonomiske fagområde (se også 3.4.7.)

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.4.7 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse

§ 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Vurdering

De fleste i fagmiljøet deltar i eksterne samarbeid og nettverk, som er relevante for studietilbudet, og som bidrar til å styrke fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid. Dette er dokumentert ved de enkeltes CV-er og omfatter mange forskjellige aktiviteter som forskningssamarbeid (felles publikasjoner), presentasjoner ved internasjonale konferanser eller deltagelse i nasjonale eller internasjonale nettverk. De involverte instituttene eksterne faglige deltagelse er også beskrevet i Vedlegg 5 - BIRA self-assessment rapport.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

3.4.8 Praksisveiledere

§ 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Ikke relevant.

4 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndig komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler ikke akkreditering av Master i forretningsjus og økonomi ved Handelshøyskolen BI.

Følgende krav er vurdert som ikke godkjent:

Fra studietilsynsforskriften:

- § 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.
- § 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.
- § 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.
- § 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.
- § 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.
- § 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.
- § 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.
- § 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Fra studiekvalitetsforskriften:

- § 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.
- § 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Følgende krav må innfris for å oppnå akkreditering:

- klargjøre om kursene nevnt under de spesifikke opptakskravet er obligatorisk eller et tilbud til de studentene som mangler et eller flere disse emnene, og gjøre dette tydelig for studentene
- redegjøre for når disse kursene skal tas og tydeliggjøre dette for studentene
- redegjøre for om disse kursene omfattes av kravet om karakteren B i snitt og tydeliggjøre dette for studentene
- synliggjøre muligheten for og informasjon om studentutveksling i studieplanen
- redegjøre for og tydeliggjør hva som er pensum og eksamensomfang i de ulike emnene slik at arbeidsomfanget kan vurderes
- redegjøre for hvordan man håndterer at studentene vil ha ulike startkompetanse innen samfunnsøkonomi og rettskildelære på emnet «Legal Method and law and economics», så sant de spesifikke opptakskrav ikke er oppfylt når studentene starter
- vurdere å gi mer plass og tid til EU/EØS tematikk
- vurdere bruken av «class participation, individual» som en del vurderingsgrunnlaget i emnet «Leadership in organisations» og redegjøre for hvordan denne delen bidrar til emnets læringsutbytte
- vise til bekreftede muligheter for studentutveksling for både økonomiske og juridiske fagretninger i utlandet
- redegjøre for hvordan juridiske fag er, eller vil bli, inkludert i utvekslingen i de avtalene som allerede er på plass, eller vise til andre avtaler som inkluderer juridiske fag
- redegjøre for forventede antallet studenter og hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antallet studenter
- dokumentere at fagmiljøet i masterprogrammet har en eller annen form for utdanningsfaglig kompetanse i form av kurs i pedagogikk/didaktikk, eventuelt veiledningskompetanse

Videre har komiteen gitt følgende råd for videre utvikling:

- på en bedre måte informere potensielle kandidater om hvilke studieløp som er egnet for opptak til studiet, utover oppstillingen som fremgår av vedlegg 18
- tydeliggjøre hvordan studiet kan gi adgang til videre studier
- gjør en grundigere vurdering av arbeidsfordelingen i de ulike emnene
- etterstrebe at emner med samme antall ECTS har tilsvarende store arbeidsomfang
- bruke sammen begreper på tilsynelatende like vurderings- og eksamensformer, slik at det er klart for studentene hva disse innebærer

- fremheve samspillet mellom samfunnsøkonomi og rettskildelære i emnet «Legal Method and law and economics» dersom alle studentene skal ha oppfylt de spesifikke opptakskravene før studiestart
- vurdere krav om tverrfaglighet i alle masteroppgaven slik at emnet ikke framstår som et juridisk emne med økonomi
- vurdere å gi mer plass og tid til teknologi og innovasjoner i emner som dekker international trade og international governance
- vurdere å vektlegge mer partnerskapsavtaler, og interne avtaler i multinasjonale selskaper og betydningen av disse i ulike markeder og industrisektorer
- gjøre caseoppgavene i de overnevnte tre emnene obligatoriske for å sikre at studentene får den nødvendige skrivetreningen i juridisk metode
- redegjøre for hva som menes med retting ved innleveringen av caseoppgavene
- bruke sammen begreper på tilsynelatende like vurderings- og eksamensformer, slik at det er klart for studentene hva disse innebære
- gå igjennom emnebeskrivelsene og sikre at studenter forutsettes å være aktivt deltakere da det er noen emner som i liten grad ivaretar dette
- gå igjennom emnebeskrivelsene og sikre at alle emner benytter forskningspublikasjoner der dette er relevant
- konkretisere hva målet med internasjonaliseringen av studiet er
- vurdere om det skal stilles særlige krav til studentene knyttet til internasjonalisering
- tydeliggjøre at utvekslingsavtalene sikrer studentene tilstrekkelig ECTS
- vurdere hvordan de skal håndteres eventuelle nye fordypninger innenfor de rammer som det omsøkte mastergradsstudiet har, slik at disse avgrenses mot andre rettsvitenskapelige områder som ikke kan karakteriseres som forretningsjuridiske fag
- tydeliggjøre hvordan fagmiljøet med mindre enn 0,1 årsverk avsatt til studiet skal bidra

5 Institusjonens kommentar

NOKUT

Postboks 578

1327 LYSAKER

Handelshøyskolen BI, 24. januar, 2019.

Søknad om akkreditering av mastergradsstudium Forretningsjus og økonomi

Tilsvar til utkast til rapport fra sakkyndig komité (Saksnummer 18/06811)

Vi viser til oversendt rapportutkast fra 4. januar 2019. Handelshøyskolen BI takker for rapportutkastet med verdifulle vurderinger som vi mener vil bidra til forbedringer av det foreslåtte studiet. BI er også takknemlig for de gode rådene komiteen har gitt for videre utvikling av studiet, som delvis er hensynstatt og kommentert.

Med bakgrunn i rapporten, er det gjort klargjøringer og mindre justeringer i programmet for å heve kvaliteten. Vi håper de mindre justeringene og vår redegjørelse for punktene som er satt som forutsetning for akkreditering vil kunne danne grunnlag for en positiv vurdering av vår søknad om akkreditering.

Med vennlig hilsen

Bendik Meling Samuelsen

Prorektor

Studier og programmer

Vedlegg

1. Kommentarer til rapportutkastet
2. Vedtatte justerte programspesifikke opptakskrav
3. Oppdatert studieplan
4. Vurdering av omfanget av EU/EØS tematikk
5. Vurdering av eksamensformen «class participation»
6. Internasjonal studentutveksling
7. Fagmiljøets stabilitet på emnenivå
8. Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse
9. Oppdaterte kursbeskrivelser

Campus Oslo
Telefon 46 41 00 00
info@bi.no

Campus Bergen
Telefon 55 54 67 60
bi-bergen@bi.no

Campus Stavanger
Telefon 98 25 17 00
bi-stavanger@bi.no

Campus Trondheim
Telefon 98 25 17 50
bi-trondheim@bi.no

Vedlegg 1: Kommentarer til rapportutkastet

Tilbakemeldingene har vært til god hjelp for å bedre kvaliteten i studiet. Det er gjort mindre justeringer i programmet som påvirker kommentarene i rapporten. Opptakskravene er justert (vedlegg 2). Utvekslingssemesteret er justert som beskrevet nedenfor og i vedlegg 6. Det er gjort justeringer i kursbeskrivelser, spesielt med hensyn til arbeidsomfang og synkronisering mellom kurs. Vi har nummerert kravene til akkreditering i samsvar med listen på side 22 i rapporten.

A1: Klargjøre om kursene nevnt under de spesifikke opptakskravet er obligatorisk eller et tilbud til de studentene som mangler et eller flere disse emnene, og gjøre dette tydelig for studentene.
A2: Redegjøre for når disse kursene skal tas og tydeliggjøre dette for studentene
A3: Redegjøre for om disse kursene omfattes av kravet om karakteren B i snitt og tydeliggjøre dette for studentene

Komiteen har rettet kritikk mot de spesifikke opptakskravene. BI er enig i kritikken og Kollegiet har besluttet en mindre justering i opptakskravene (vedlegg 2). Søkere må ha 30 ECTS innen jus og 30 ECTS innen økonomifag og nærmere angitte emner. Dette betyr at forkurs utgår.

Søkere fra BIs to bachelorgrader innen Økonomi og forretningsjus og Eiendomsmegling vil oppfylle de spesifikke opptakskrav. Det samme vil søkere med bachelorgrad i Økonomi og forretningsjus fra Universitetet i Sorøst-Norge. Søkere med bachelorgrad fra andre høyskoler/universiteter som oppfyller opptakskravene vil bli vurdert på lik linje med studenter fra de ovennevnte bachelorgradene. Bachelorgrad som danner grunnlaget for opptak, samt evt. tilleggskurs søkeren har som oppfyller opptakskravet, inngår i kravet om karakter B i snitt. Søkere med bachelor i rettsvitenskap vil ikke oppfylle opptakskravene. Detaljerte opptakskrav vil bli opplyst på BIs studentportal.

A4: Synliggjøre muligheten for og informasjon om studentutveksling i studieplanen.

Komiteen savner informasjon om studentutveksling i studieplanen. Denne informasjonen burde vært med og er nå lagt inn (vedlegg 3).

A5: Redegjøre for og tydeliggjør hva som er pensum og eksamensomfang i de ulike emnene slik at arbeidsomfanget kan vurderes.

Komiteen peker på at det ikke er klart nok hva som er pensum og hvor omfattende pensum er i en del av kursene. Det anbefales en grundig vurdering av arbeidsomfanget knyttet til de ulike kurs og en klargjøring av eksamensformene.

Som en del av årlig syklus, krever BI at alle kursbeskrivelser for studieåret 2019/2020 ferdigstilles for godkjenning innen 1. februar 2019. De kursansvarlige har derfor gjennomgått og spesifisert arbeidsomfanget knyttet til pensum og eksamen/vurderingsformer, og justert kursbeskrivelsene (vedlegg 9). Stipulert tidsbruk på de ulike kurs fremgår i tabell i hvert kurs, og det er angitt sidetall i pensumlisten. Variasjonen i vurderingsformer er gjennomgått og justert, og er nå i større grad samstemt med læringsmål og læringsprosesser i kursene.

A6: Redegjøre for hvordan man håndterer at studentene vil ha ulik startkompetanse innen samfunnsøkonomi og rettskildelære på emnet «Legal Method and Law and Economics», så sant de spesifikke opptakskrav ikke er oppfylt når studentene starter.

Komiteen påpeker at BIs opptakskrav kunne føre til for stor variasjon i studentenes startkompetanse. De vedtatte justerte opptakskrav medfører at variasjonen i studentenes startkompetanse er redusert. Med disse opptakskravene mener vi at variasjonen i startkompetanse ligger innenfor det som er normalt for kurs på masternivå i et 3+2 system. De nye opptakskravene stiller krav om forkunnskaper innen juridisk metode, mikro- og makroøkonomi. De kursansvarlige fremhever at startkompetansen på kurset Legal Method and Law and Economics dermed har blitt utjevnet.

A7: Vurdere å gi mer plass og tid til EU/EØS tematikk

Komiteen mener at det fremkommer lite EU/EØS tematikk i kursene og at BI må vurdere om det er naturlig å gi dette mer plass. Vi har derfor søkt å tydeliggjøre at det er mer av denne tematikken i kursene enn det som fremkom i søknaden. Dessuten er det gitt mer tid og plass til EU/EØS tematikk i kurset Juridisk metode og rettsøkonomi. Som vurderingen i vedlegg 4 viser, så mener vi nå at dette er hensyntatt og godt dekket i studiet.

A8: Vurdere bruken av «class participation, individual» som en del av vurderingsgrunnlaget i emnet «Leadership in Organisations» og redegjøre for hvordan denne delen bidrar til emnets læringsutbytte.

Komiteen stiller spørsmål ved «class participation» som vurderingsform og konkret hvordan det kan bidra til læringsutbytte i det aktuelle kurset. Som vurderingen i vedlegg 5 viser, så gir en slik vurderingsform studenten mulighet til, gjennom presentasjoner og diskusjoner, å demonstrere refleksjon og forståelse av kursets ferdighetsmål. I det aktuelle kurset gjelder dette spesielt ferdighetsmålene knyttet til 'forståelse av vitenskapelige artikler' og 'anvendelse av teori i konkrete case'. Det bemerkes, som beskrevet i vedlegget, at fagansvarlig fra 1. september i løpet av høsten er kommet til at hun vil endre vurderingsformen i kurset «Leadership in Organisations».

A9: Vise til bekreftede muligheter for studentutveksling for både økonomiske og juridiske fagretninger i utlandet

A10: Redegjøre for hvordan juridiske fag er, eller vil bli, inkludert i utvekslingen i de avtalene som allerede er på plass, eller vise til andre avtaler som inkluderer juridiske fag

Komiteen påpeker at dagens utvekslingsavtaler ikke garanterer at studentene kan ta juridiske fag, samtidig som BI forventer at de skal fordype seg i jus og økonomi i utvekslingssemesteret. BI innser at forutsetningen om at studentene må ha fordypning i både forretningsjuridiske og økonomiske fag under utveksling var for ambisjos. Det viktigste er at studentene på utveksling får et faglig relevant semester. BI har derfor justert kravene til fordypning på utveksling slik at studentene i større grad kan nyttiggjøre seg utvekslingsinstitusjonens styrker og tilbud. Omfanget av juridiske kurs de kan velge vil økes når kontraktene forventes utvidet i løpet av 2019 (vedlegg 6).

A11: Redegjøre for forventede antallet studenter og hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antallet studenter

Komiteen mener at studentantall må angis for å kunne vurdere om fagmiljøet er stort nok på alle områder. Det stilles også spørsmål ved fagmiljøets stabilitet. For 2019 og 2020 er det satt en grense for opptak på 50 studenter. BI forventer ikke å få vesentlig flere kvalifiserte søkere. BI mener at fagmiljøet er tilstrekkelig stort og stabilt for et slikt antall, og fordi fagmiljøene er store kan flere undervise samme kurs. Det vedlegges en oversikt over faglige som er kvalifisert til å undervise i samme emne (vedlegg 7), og derved sikre leveranse til enhver tid. Med

maksimalt 50 studenter på hvert kull, vil det være gode muligheter for å benytte ulike læringsformer, samt gi den enkelte student god oppfølging. BI håper at masterstudiet vil føre til økt interesse for å ta en bachelorgrad i Økonomi og forretningsjus, og at det over tid kan være grunnlag for noe økning i opptak.

A12: Dokumentere at fagmiljøet i masterprogrammet har en eller annen form for utdanningsfaglig kompetanse i form av kurs i pedagogikk/didaktikk, eventuelt veiledningskompetanse

Komiteen kan ikke se hvordan BIs satsing er omsatt til å utvikle den utdanningsfaglige kompetansen hos faglige. Komiteen antyder at det er krav til formaliserte kurs.

Krav til formaliserte kurs kommer 1. september 2019, men da kun ved ansettelse og opprykk. BI har en omfattende satsing for å styrke undervisningsleveransen, modernisere undervisningsmetodene og videreutvikle faglig stab. Vi har derfor i vedlegg 8 laget en beskrivelse av hva BI gjør, samt en beskrivelse av utdanningsfaglig kompetanse for hver enkelt kursansvarlig. BI mener at fagmiljøet tilknyttet programmet innehar utdanningsfaglig kompetanse, gjennom en kombinasjon av omfattende undervisningserfaring, pedagogisk utviklingsarbeid, kurs i pedagogikk/didaktikk, og veiledning fra BIs pedagogiske kompetansesenter Learning Lab mv.

Komiteens råd for videre utvikling

BI er takknemlig for de gode rådene komiteen har gitt for videre utvikling av studiet. BI mener alle rådene er gode innspill til videre vurdering, og de kursansvarlige har allerede gjort enkelte klargjøringer og mindre justeringer i kursbeskrivelsene for å følge opp noen av rådene og heve kvaliteten på studiet. BI ønsker å knytte et par kommentarer til enkelte av rådene.

Komiteen mener BI bør tydeliggjøre hvordan studiet kan gi adgang til videre studier: De ferdige kandidater vil fylle opptakskravene til BIs ph.d.-program. BI vil se på hvilke doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner som kan være aktuelle.

Komiteen mener BI bør vurdere krav om tverrfaglighet i alle masteroppgaver slik at emnet ikke framstår som et juridisk emne med økonomi: BIs mål for studiet er å likestille økonomiske og juridiske fag, så langt det lar seg gjøre. BI har på ny vurdert kravet om tverrfaglighet i masteroppgavene og kommet til at studentene vil få et bedre læringsutbytte, i samsvar med studiets profil, om det stilles krav om at masteroppgavene må være tverrfaglige. Masteroppgavene må derfor inneholde elementer fra begge fagfelt.

Komiteen mener BI bør gjøre caseoppgavene i tre angitte kurs obligatoriske for å sikre at studentene får den nødvendige skriveøvelsen i juridisk metode: BI har (som policy) ikke obligatoriske arbeidskrav på masternivå, og øvingsoppgavene i de nevnte kursene er derfor ikke gjort obligatoriske. Studentene vil bli sterkt anbefalt å levere øvingsoppgavene. De vil få en kvalitativ tilbakemelding på oppgavene slik at studentene blant annet får forklart eventuelle faglige misforståelser og får veiledning i hvordan teksten kan forbedres. Vi vil også vurdere hvordan vi kan styrke skriveøvelsen gjennom andre aktiviteter i programmet.

Komiteen mener at BI bør vurdere om det skal stilles særlige krav til studentene knyttet til internasjonalisering: Programmet inneholder nå fire kurs på engelsk. Alle studenter vil nå ha to eller tre kurs som utelukkende er på engelsk, avhengig av fordypning. BI vil jobbe videre med å konkretisere målet med internasjonalisering av studiet.

Vedlegg:

2. Vedtatte justerte programspesifikke opptakskrav
3. Oppdatert studieplan
4. Vurdering av omfang EU/EØS tematikk

5. Vurdering av eksamensformen «class participation»
6. Internasjonal studentutveksling
7. Fagmiljøets stabilitet på emnenivå
8. Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse
9. Oppdaterte kursbeskrivelser

6 Tilleggsvurdering

6.1 Vurdering av søkerinstitusjonens kommentar

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

- *klargjøre om kursene nevnt under de spesifikke opptakskravet er obligatorisk eller et tilbud til de studentene som mangler et eller flere disse emnene, og gjøre dette tydelig for studentene*
- *redegjøre for når disse kursene skal tas og tydeliggjøre dette for studentene*
- *redegjøre for om disse kursene omfattes av kravet om karakteren B i snitt og tydeliggjøre dette for studentene*

Vurdering

I tilsvaret fra BI er det nå klart hva som er kravene til opptak på dette studieprogrammet. Det klargjort at det kreves tilsvarende 30 ECTS innen både økonomiske og juridiske emner, og det er ikke lenger med en opsjon om et forkurs.

Komiteen ser at det nå er klargjort at kravet om karakteren «B» i snitt gjelder for emnene som inngår i grunnlaget for opptak. Forvirringen som kunne skapes med et mulig forkurs er nå ikke lenger inkludert i omtalen av studieprogrammet.

Etter denne redegjørelse anser komiteen opptakskravene som forståelige, og således tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

- *synliggjøre muligheten for og informasjon om studentutveksling i studieplanen*

Vurdering

Hva som vil være det konkrete tilbudet til studentutveksling er fortsatt ikke spesifisert. Dette kan etter komiteens forståelse ikke gjøres helt presist før man kommer nærmere programstart og de eksterne utdanningsinstitusjonene er kontaktet og BI har fått presentert det vedtatte studieprogrammet. Komiteen merker seg at det nå er lagt inn «utveksling» i programplanen (vedlegg 3).

De endringer som nå er inntatt anser komiteen som tilfredsstillende for å synliggjøre de muligheter for studentutveksling som eksisterer ved institusjonen.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

- *redegjøre for og tydeliggjør hva som er pensum og eksamensomfang i de ulike emnene slik at arbeidsomfanget kan vurderes*

Vurdering

I sitt tilsvare har søker redegjort for de tiltakene som er gjort for å oppfylle komiteens krav om en redegjørelse slik at arbeidsomfanget kan vurderes. Søker bemerker at som en del av en årlig syklus krever BI at alle emnebeskrivelser for det kommende studieår ferdigstilles for godkjenning innen 1. februar 2019. Det betyr at alle emnebeskrivelsene for 2019/2020 nå er gjennomgått og oppdatert. Som et resultat av denne prosessen, bemerker komiteen at emnebeskrivelsene nå i større grad er entydige på den måten at:

- det samlede estimerte arbeidsomfang klart fremgår for hvert emne
- arbeidsomfanget er fordelt mellom de forskjellige elementene som inngår i et emne
- eksamensformen er tydelig for hvert emne
- pensum fremgår for hvert emne, og det er oppgitt sidetall de forskjellige delene av pensum
- presentasjonen av hver enkelt vurderingsform er standardisert, og vurderingsformen for hvert emne er tydelig.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

- *redegjøre for hvordan man håndterer at studentene vil ha ulik startkompetanse innen samfunnsøkonomi og rettskildelære på emnet «Legal Method and law and economics», så sant de spesifikke opptakskrav ikke er oppfylt når studentene starter*
- *vurdere å gi mer plass og tid til EU/EØS tematikk*

Vurdering

Det fremgår av søkers tilsvare punkt A1, at søker har foretatt mindre justeringer i opptakskravene (vedlegg 2 i tilsvaret). Denne justering medfører at studentene i større grad har de samme forutsetninger før opptak enn det søknaden opprinnelig la opp til. Det betyr at alle studenter som tas opp vil ha startkompetanse innen både rettskildelære og samfunnsøkonomi, og de vil ha en felles forståelse som innholdet i emnet «Legal Method and law and economics» kan bygge videre på.

Søker gjør i vedlegg 4 rede for hvordan EU/EØS tematikken er inkludert i studietilbudet. EU/EØS tematikken spiller naturligvis en ulik rolle i de forskjellige emnene. I sammenheng hvor det er relevant, er det nå i større grad tydelig hvordan EU/EØS tematikken er inkludert. De vedlagte emnebeskrivelsene i vedlegg 9 tydeliggjør EU/EØS tematikken i de relevante emnene. I tillegg er det gitt mer plass til EU/EØS tematikk i emnet «Legal Method and law and economics».

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

- *vurdere bruken av «class participation, individual» som en del vurderingsgrunnlaget i emnet «Leadership in organisations» og redegjøre for hvordan denne delen bidrar til emnets læringsutbytte*

Vurdering

Søker har i tilsvaret henvist til vedlegg 5 for en utdypning av «class participation» som vurderingsform. Som det fremgår av vedlegg 5, er det ikke klassesdeltakelse i seg selv som vurderes. Derimot er det studentens bidrag i klassesdiskusjoner som inngår som del av vurderingen for karakteren i emnet. På dette grunnlaget kan det sies at klassesdeltakelse ikke fullt ut er dekkende for hva som inngår i vurderingen, og derfor delvis sies å være misvisende.

Søker skriver videre at emnet vil bli overtatt av ny emneansvarlig som ønsker å endre vurderingsform fra «Class Participation» (som teller 30%) til gruppepresentasjoner (som teller 40%).

Komiteens betenkeligheter ved vurderingsformen klassesdeltakelse er derfor ikke lenger aktuell som følge av endring i vurderingsform.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

- *vise til bekreftede muligheter for studentutveksling for både økonomiske og juridiske fagretninger i utlandet*
- *redegjøre for hvordan juridiske fag er, eller vil bli, inkludert i utvekslingen i de avtalene som allerede er på plass, eller vise til andre avtaler som inkluderer juridiske fag*

Vurdering

Søker har i sitt tilsvare henvist til vedlegg 6 for en redegjørelse av de manglende muligheter for utveksling som inkluderer juridiske fag. Søkeren erkjenner at ambisjonen om å tilby fullgod utveksling både innenfor økonomiske og juridiske fag allerede fra 2019 / våren 2020 var for ambisiøs, og har rettet læringsutbyttebeskrivelsen for utveksling i tråd med dette. Med andre ord vil utveksling i de første periodene i all hovedsak ta sikte på fag innenfor forretningskultur, økonomi og ledelse.

Komiteen er enig i søkers vurderinger, og mener det er en god midlertidig løsning på utfordringen. At søker ser problematikken og er innstilt på å gripe fatt i den omgående er betryggende. Det er fastslått at søker vil tilstrebe å ha utvekslingsavtaler med juridisk relevans på plass allerede fra høstsemesteret 2020. Komiteen vil anbefale at søker bestreber å få på plass utvekslingsavtaler med forretningsjuridisk preg hurtigst mulig.

Etter dette finner komiteen søkers redegjørelse tilfredsstillende. Vi anser innholdet i studentutvekslingen som faglig relevant og i tråd med læringsutbyttebeskrivelsen for utvekslingen.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Høyskolen bør

- bestrebe å få på plass utvekslingsavtaler med forretningsjuridisk preg så snart som mulig

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk

utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

- *redegjøre for forventede antallet studenter og hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antallet studenter*

Vurdering

Søker redegjør for det forventede antall studenter i sitt tilsvarende, der det som utgangspunkt er planlagt et maksimalt antall studenter på 50 i hvert kull. Med den vedlagte (vedlegg 7) listen over kursansvarlige, samt hvem som eventuelt kan undervise i samme emner, mener komiteen at redegjørelsen er tilfredsstillende.

Det er klart at det fagmiljø som p.t. er tilknyttet det planlagte masterstudiet er stort nok både hva gjelder størrelse og kompetanse. Likevel redegjør søker for at det er en mulighet for at interessen for studiet over tid kan danne grunnlag for «noe økning i opptak». Komiteen må i så henseende understreke at vi finner det nåværende fagmiljøets størrelse tilfredsstillende sammenholdt med det planlagte opptak av 50 studenter. Et eventuelt økt opptaksantall må følgelig svares med en tilpasning av fagmiljøets størrelse.

Likevel vil komiteen understreke at studietilbudet slik det er forespeilet i dag har et fagmiljø av forsvarlig størrelse. Komiteen anser som konklusjon at søkers redegjørelse er tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Høyskolen bør

- sørge for at fagmiljøets størrelse, sammenholdt med det forespeilete studentantall ved oppstart, ivaretas

§ 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

- *dokumentere at fagmiljøet i masterprogrammet har en eller annen form for utdanningsfaglig kompetanse i form av kurs i pedagogikk/didaktikk, eventuelt veiledningskompetanse*

Vurdering

Søker redegjør godt for hvordan institusjonen vedlikeholder, oppdaterer og utvikler den utdanningsfaglige kompetansen i sitt fagmiljø gjennom sitt vedlegg 8. Det redegjøres blant annet for incentivordninger og et bredt omfang tiltak for å bidra til økt digitalisering og pedagogisk utvikling.

Som BI også skriver i sitt tilsvarende, erkjenner komiteen at krav om formell utdanningsfaglig kompetanse ikke vil være et formalisert krav før 1. september 2019, og at det fra denne dato kun vil gjelde ved ansettelser og opprykk. Likevel kan søker vise til en omfattende satsing på området, noe komiteen ser på som positivt.

Vi vil særlig trekke frem LearningLab og kurset Foundations of Teaching and Learning som tilfredsstillende tiltak for å øke den utdanningsfaglige kompetansen ved institusjonen. Det er også positivt at flere i fagmiljøet knyttet til det aktuelle studiet har startet eller skal starte på kurset, deriblant Associate Dean som ble omtalt i komiteens opprinnelige vurdering.

Etter den grundige redegjørelsen fra søker anser komiteen den utdanningsfaglige kompetansen hos fagmiljøet som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

6.2 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, og søkerinstitusjonens kommentar konkluderer den sakkyndig komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler akkreditering av Master i Forretningsjus og økonomi ved Handelshøyskolen BI.

7 Vedtak

NOKUT vurderer at vilkårene i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning av 9. februar 2017 og i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010 nå er oppfylt.

Vi akkrediterer derfor utdanningen *master i forretningsjus og økonomi* (120 studiepoeng) ved Handelshøyskolen BI. Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdato.

8 Dokumentasjon

18/06811-1 Stiftelsen Handelshøyskolen BI – søknad om akkreditering av master i Master i Forretningsjus og økonomi

18/06811-11 Tilsvaret til utkast til rapport – Stiftelsen Handelshøyskolen BI – Akkreditering av master i Master i Forretningsjus og økonomi

9 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Professor Hanne Søndergaard Birkmose, Aarhus Universitet

Hanne Søndergaard Birkmose har vært professor i rettsvitenskap på Aarhus Universitet siden 2016. Hennes primære forskningsområder er selskapsrett, corporate governance og regulering av finansielle virksomheter, og hun har særlig hatt fokus på aktivt eierskap og de institusjonelle investorene. Fra 2014 til 2017 har hun vært forskningsleder på et prosjekt om «shareholders' duties», som ble støttet av Danmarks Frie Forskningsfond med 4,1 millioner DKK. Hanne Søndergaard Birkmose har fra 2011 til 2018 vært studieleder på bachelorutdannelsen i erhvervsøkonomi-erhvervsret (HA(jur.)) og kandidatutdannelsen i erhvervsøkonomi-erhvervsret (cand.merc.(jur.)). Siden 2011 har hun vært medlem av instituttledelsen ved Juridisk Institut, Aarhus Universitet, og siden 1. august 2018 har hun vært vice-instituttleder.

Førsteamanuensis Thomas Laudal, Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger (UiS)

Thomas Laudal har siden 2012 vært førsteamanuensis ved Handelshøgskolen, UiS og har ansvar for flere kurs i internasjonal handel og organisasjonsteori. Hans forskningsområder inkluderer institusjonelle og industrielle perspektiver koblet til introduksjonene av ny informasjons og kommunikasjons teknologi, nye forretningsmodeller og mer bærekraftige forretningsstrategier. Han har en doktorgrad innen endringsledelse fra 2011 ved UiS hvor han også hadde et forskningsopphold ved University of Nottingham Business School. Laudal har mer enn 12 års arbeidserfaring fra blant annet Kommunaldepartementet og Næringsdepartementet og konsulentvirksomhet innenfor olje og gass industrien.

Student Aleksander Martin Gjøsæter, Universitetet i Bergen

Aleksander Gjøsæter er student på det femårige integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB. Han har fra tidligere studert statsvitenskap ved UiO. Han har i statsvitenskap fordypet seg i internasjonal politikk og offentlig politikk og administrasjon. Han er folkevalgt og har bred erfaring med offentlig forvaltning og politikk både gjennom studier og valgte verv. Gjøsæter besitter, og har innehatt, en rekke tillitsverv i sin studietid knyttet til både studentliv og fagpolitikk. Av vervene kan nevnes, men ikke begrenset til, leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus, sentralstyremedlem i Norsk Studentorganisasjon, medlem av den sentrale klagenemnda ved UiB og studentrepresentant i fakultetsmøtet/fagstrategisk enhet for samfunnsvitenskapelige fag. Gjøsæter har også tidligere vært studentsakkyndig for NOKUT ved søknader om akkreditering av høyere utdanning.